
Fra: KTFKP MKB Rådhuspost

Sendt: 8. juni 2026 13:19

Til: Signe Bøgevald Nielsen (Borgerrepræsentationen)

Emne: Svar på spørgsmål om ledelinjer og udeservering stillet af Signe Bøgevald (I), edoc 2026-0180817

Kære Signe Bøgevald, MB

På vegne af vicedirektør Peter Højer fremsendes svar på nedennævnte spørgsmål stillet den 20. maj 2026.

Med venlig hilsen

Tina Schioldann-Nielsen

Politisk koordinator

MKB Sekretariat

KØBENHAVNS KOMMUNE

Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold

Besvarelse vedrørende ledelinjer og parasoller ved udeservering

Medlem af Borgerrepræsentationen Signe Bøgevald (I) har den 20. maj 2026 stillet følgende spørgsmål om ledelinjer og parasoller ved udeservering til Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen.

Spørgsmål:

Om ledelinjer i bilfri gader, bordursten og frigivelse af plads til byliv/udeservering

1) Kan forvaltningen redegøre for, hvordan tilgængeligheden for blinde og svagsynede i dag sikres i de gader, hvor biltrafik er begrænset eller fjernet, herunder at mange i praksis orienterer sig ved at gå langs bordurstenene ved facaderne/kantstenen?

2) Kan forvaltningen i den forbindelse belyse, om det vil være muligt at etablere mere tydelige og sammenhængende ledelinjer, som ikke ligger helt ude ved siderne, men i højere grad placeres mere centralt i gaderummet, så man kan bevare eller styrke tilgængeligheden, samtidig med at der frigives mere plads langs facaderne?

3) Kan forvaltningen samtidig redegøre for, om en sådan løsning vil kunne skabe bedre rammer for ophold, byliv og eksempelvis udeservering langs butikker, restauranter og caféer, uden at det går ud over fremkommelighed og hensynet til andre brugere af gaden?

4) Endelig ønskes en redegørelse for, hvordan en sådan omlægning i givet fald vil kunne tilrettelægges, herunder proces, relevante standarder/vejledninger, behov for forsøgsordning, interessentinddragelse (fx handicaporganisationer), samt eventuelle økonomiske og driftsmæssige konsekvenser.

Svar

Ad 1.

Forvaltningen arbejder generelt med at sikre universelt design og tilgængelighed for alle brugergrupper – herunder blinde og svagsynede – ved omdannelse og indretning af gader, herunder gader

08-06-2026

Sagsnummer i F2
2026 - 11960

Dokumentnummer i F2
262806

Sagsnummer i eDoc
2026-0180817

Mobilitet, Klimatilpasning og
Byvedligehold
Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

med begrænset biltrafik. Der foretages en konkret vurdering af den enkelte gades udformning, funktion og brugerbehov.

I de centrale områder og i gader med gågadeudformning er gaderummet ofte indrettet uden den klassiske opdeling mellem kørebane og hævet fortov. Det betyder, at orienteringen ikke nødvendigvis sker via kantsten langs facader eller via vores Københavnerfortov, som det kendes fra traditionelle bygader. Tilgængeligheden understøttes i stedet gennem en kombination af fysiske elementer i byrummet, eksempelvis belægningsskift, taktile markeringer, ledelinjer, vandrender, afgrænsninger mellem opholds- og færdselsarealer samt krav til fri passage omkring udeservering og øvrige opholdsfunktioner. I nogle gader kan eksisterende elementer – eksempelvis vandrender udført i chaussésten – understøtte orientering og fungere som en del af den taktile læsbarhed i gaderummet.

Ad 2.

I visse gader kan det være relevant at arbejde med mere tydelige og sammenhængende ledelinjer placeret mere centralt i gaderummet frem for alene langs facader eller kantforløb.

Der findes ikke én standardløsning, der kan anvendes i alle gader, og det er centralt, at den almene færdsel tænkes ind i sammenhæng med ledelinjen. Mødes to gående på et fortov skal de holde til højre, men mødes en med alment syn med en blind, der færdes langs en ledelinje til højre, vil pågældende kunne holde til venstre. Valg af løsning vil afhænge af blandt andet gadebredde, opholdsfunktioner, varelevering, adgangsforhold, belægning, eksisterende elementer og den samlede tilgængelighed.

I visse byrum kan eksisterende lineære elementer – eksempelvis vandrender eller belægningsskift – anvendes eller videreudvikles som orienteringsgivende elementer. Andre steder kan det være mere hensigtsmæssigt at etablere egentlige taktile ledelinjer i et mere centralt forløb gennem gaden, som det eksempelvis kendes fra dele af strøggadesystemet. Formålet vil være at skabe en tydelig og sammenhængende ledelinje for blinde og svagsynede uden nødvendigvis at binde orienteringen til facadelinjerne.

Ad 3.

En mere central placering af ledelinjer og tydeligere organisering af gangarealer kan i nogle tilfælde understøtte en mere fleksibel anvendelse af arealerne langs facader til ophold, byliv og udeservering. Samtidig er det væsentligt, at sådanne løsninger ikke reducerer fremkommeligheden eller skaber nye konflikter mellem forskellige brugergrupper. Der skal fortsat sikres tilstrækkelige fribredder, overskuelighed og et læsbart gaderum for både blinde og svagsynede, personer med nedsat mobilitet samt øvrige gående.

Forvaltningen vurderer derfor, at der i relevante tilfælde kan være et potentiale i at tænke tilgængelighed og byliv mere integreret, men at løsningerne skal vurderes konkret fra gade til gade.

Ad 4.

En eventuel omlægning af principper for ledelinjer og disponering af gaderum i eksisterende byområder vil kræve nærmere undersøgelse.

En sådan undersøgelse vil blandt andet skulle omfatte:

- kortlægning af eksisterende forhold og udvalgte gadeforløb,
- vurdering af relevante standarder og vejledninger for tilgængelighed og byrum,
- dialog med relevante interessenter, herunder handicaporganisationer og repræsentanter for blinde og svagsynede,
- vurdering af samspillet med drift, udeservering, varelevering og øvrig anvendelse af byrummet,
- afklaring af anlægs- og driftsmæssige konsekvenser.

Forvaltningen vurderer, at dette vil være en forholdsvis omfattende analyse- og udviklingsopgave, som vil kræve særskilt politisk prioritering og finansiering gennem en bevilling, før arbejdet kan igangsættes. En eventuel videre proces kan omfatte afprøvning i udvalgte gader som forsøgsprojekter, før der tages stilling til en bredere anvendelse.

Spørgsmål vedrørende parasoller og regler om udhæng over offentligt areal, samt dispensationsmuligheder

1) *Kan forvaltningen redegøre for, hvordan det gældende administrationsgrundlag regulerer brugen af parasoller ved udeservering, herunder om og i hvilket omfang parasoller må række ind over offentligt vej- eller fortovsareal?*

2) *Kan forvaltningen samtidig oplyse, om der i dag er mulighed for at dispensere fra eventuelle begrænsninger, og hvilke kriterier der i givet fald lægges til grund (fx fri passage, trafiksikkerhed, tilgængelighed, hensyn til øvrige brugere og drift/renhold)?*

3) *Endelig ønskes det belyst, om Klima-, Teknik- og Miljøudvalget har mulighed for at fastlægge en politisk ramme for en mere lempelig dispensationspraksis i de tilfælde, hvor parasoller ikke vurderes at være til gene for vejens eller fortovs øvrige brugere.*

Svar

Ad 1.

Forvaltningen regulerer brugen af parasoller ved udeservering ud fra hensynet til fremkommelighed, trafiksikkerhed og tilgængelighed i byrummet. I behandlingen af ansøgninger foretages en konkret og saglig vurdering af de lokale forhold. Som udgangspunkt giver forvaltningen tilladelse til parasoller, når der ikke foreligger trafiksikkerheds-, fremkommeligheds- eller tilgængelighedsmæssige

forhold, der taler imod. Parasoller skal kunne holdes inden for det tilladte udeserveringsareal, så de ikke rækker ind over ganglinjer eller andre arealer, som det er hensigtsmæssigt at friholde for udeservering.

Ad 2.

Parasoller og lignende må som udgangspunkt ikke række ud over det tilladte udeserveringsareal. Der kan dog forekomme tilfælde, hvor en parasol i begrænset omfang rækker ud over arealet. Sådanne tilfælde beror altid på en konkret og saglig vurdering, hvor det afgørende er, at parasollen ikke påvirker ganglinjer eller på anden måde forringer fremkommelighed, trafiksikkerhed eller tilgængelighed.

Ad 3.

Det er muligt politisk at tilføje en lempelig ramme for anvendelse af parasoller i administrationsgrundlag for udeservering forbindelse med tilladelser til parasoller ved udeservering. Ved ansøgninger om parasoller foretager forvaltningen altid en skønsmæssig vurdering af, hvad der konkret er muligt og fagligt forsvarligt. Politisk vil der skulle ageres ud fra samme faglige handlerum.

Det bemærkes at forvaltningen tilstræber at lovliggøre parasoller inden for de gældende rammer gennem justering af placering og opstilling. Forvaltningen tilstræber dermed at lovliggøre parasoller, der ikke vurderes at være til gene for vejens eller fortovets øvrige brugere.

Svaret er offentligt tilgængeligt på [Politikerspørgsmål til Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen 2026 | Københavns Kommune](#)

Peter Højer
Vicedirektør